

Jaarplan 2019 Indisch Herinneringscentrum (IHC)

Periode: 1 januari tot en met 31 december 2019

Inhoudsopgave

1. Inleiding. Terugblik op 2018 en het IHC in 2019: Een volwaardig Herinneringscentrum	pag. 5
2. Doelstellingen IHC	pag. 13
3. Activiteitenplan	pag. 14
3.1 Organisatie IHC	pag. 14
3.1.1 Personele organisatie	pag. 14
3.1.2 Vrijwilligers en stagiairs	pag. 15
3.1.3 Financiële en salarisadministratie	pag. 16
3.1.4 een volwaardig IHC - 30 dagen op zee	pag. 16
3.1.5 Samenwerking met andere organisaties	pag. 19
- Moluks Historisch Museum	
- Presentatie-instellingen Vrede & Recht (Den Haag)	
- Museum Bronbeek	
- Stichting Herdenking 15 Augustus 1945	
- Nationaal Comité 4 en 5 mei	
- Herinneringscentra, SMH 40-45 en Platform WO II	
- NIOD	
- Indische organisaties en erfgoedinstellingen	
- Universiteit van Amsterdam: leerstoel IHC	
3.2 Activiteiten IHC	pag. 26
3.2.1 Herinneren in relatie tot herdenken	pag. 26
3.2.2. Educatie en Tentoonstellingen	pag. 27
3.2.3 Kennisloket en online media: Nieuwe corporate website	pag. 31
3.2.4 Programmering	pag. 32
4. Project 'IHC/Sophiahof'	pag. 36

Bijlage 1: Begroting IHC 2019

1. Inleiding

Het Indisch Herinneringscentrum (IHC) heeft een stevige programmatische basis gelegd met educatieve projecten en producten, tentoonstellingen, publieksactiviteiten, *oral history* collectie en de realisatie van het project '30 Dagen op Zee', een publiekswebsite en kenniscentrum over de Indische 'repatriëring'. Het IHC werkt samen met veel organisaties en wordt regelmatig als samenwerkingspartner benaderd. Het IHC heeft haar herkenbaarheid in brede zin vergroot, dus niet alleen onder de Nederlands-Indische gemeenschap. Als partner in diverse samenwerkingsverbanden heeft het IHC een eigenstandige rol en positie, onder meer bij Platform WOII/Stichting Musea en Herinneringscentra 40-45 (Project Verzet; Kwaliteitsimpuls Educatie) en bij het Nationaal Comité 4 en 5 mei/Stichting Herdenking 15 Augustus 1945 (o.a. Nationale Indiëherdenking in Den Haag). Samen met MHM (MHM) werkt het IHC in Den Haag aan de Sophialaan 10 aan de inrichting van het nieuwe 'Museum Sophiahof - van Indië tot nu'.

Veel van de projecten van het Indisch Herinneringscentrum zijn direct dan wel indirect (mede) mogelijk gemaakt door het vfonds, dat dit jaar zijn intrek heeft genomen in het 'Vredesbolwerk' in Utrecht. Het vfonds is dan ook een belangrijk partner van het IHC en voor 'Museum Sophiahof - van Indië tot nu' in het bijzonder.

Het IHC heeft zijn eerste volle jaar in Den Haag beleefd. Het jaar 2018 stond vooral in het teken van de ontwikkeling van de plannen voor en de verbouwing van 'Museum Sophiahof. Van Indië tot Nu'. Zowel bestuursleden als de directeur van het IHC hebben zich zeer intensief ingespannen om het beheer en het behoud van het pand aan de Sophialaan 10 goed in te richten en de plannen voor de verbouwing verder uit te werken als ook de vergunningaanvraag voor de verbouwing gerealiseerd te krijgen. De zware effort en het daarmee gepaard gaande tijdsbeslag hiervoor gingen noodzakelijkerwijs ten koste van de inspanningen voor de IHC-organisatie.

Als kwartiermaker voor de gewenste realisering van een Nederlands-Indische centrale herinnerings- en ontmoetingsplek, heeft het IHC zich, samen met de partners van de collectieve erkenning voor Indisch en Moluks Nederland, intensief ingezet. Samen met het MHM is de tentoonstelling 'Vechten voor Vrijheid' ontwikkeld in het kader van het Jaar van Verzet van Platform WO II. 'Vechten voor Vrijheid' is tevens de openingstentoonstelling van Museum Sophiahof in Den Haag (naar verwachting voorjaar 2019). Alle zaken aangaande het behoud en beheer van het pand, worden in dit jaarplan als een apart project, getiteld: 'IHC Sophiahof' opgenomen.

De activiteiten in Den Haag sluiten aan op de doelstelling en de naamgeving van het IHC: de Nederlands-Indische herinnering werkelijk gestalte geven. Daarbij zal Museum Sophiahof een meer dan symbolische rol vervullen door een groot publiek en nieuwe generaties kennis te laten maken met de Japanse bezetting, de Bersiap-periode en de dekolonisatie-oorlog in Nederlands-Indië. Met ruime aandacht voor de voorgeschiedenis en de latere gevolgen ervan. De komende jaren bouwt het IHC hierop voort in Den Haag samen met het MHM. Dit jaarplan is een gedetailleerde uitwerking van de geplande activiteiten van het IHC in 2019. De begroting is opgesteld als onderdeel van de

planning- en controlecyclus. Het IHC is gevestigd in Den Haag aan de Sophialaan 10 en is het vierde nationale herinneringscentrum van de WO II¹ in Nederland.

Naar verwachting in het vierde kwartaal van 2018 wordt ten behoeve van het ministerie van VWS een rapport opgeleverd met een advies over hoe het beheer van het pand Sophialaan 10 het beste georganiseerd kan worden. Het ligt in de bedoeling dat het IHC zijn taak als kwartiermaker voor het beheer en onderhoud van het pand vervolgens zal overdragen.

Terugblik op 2018

Het jaar 2018 stond volledig in het teken van een toekomst waarin het IHC zich voorbereidt op een doorontwikkeling tot een volwaardig herinneringscentrum. Hierboven is geschetst hoe dat is beklonken met de verbouwing van het pand aan Sophialaan 10 Den Haag tot 'Museum Sophiahof. Van Indië tot Nu' in samenwerking met de partners van de collectieve erkenning en in het bijzonder met het MHM.

In november 2018 zijn twee bestuursposities vacant na het aankomende aftreden in die maand van bestuurslid van het eerste uur, mevrouw Vaya Nijhof en van de heer Paul Jansen. Op het moment dat dit jaarplan opgesteld werd, was nog niet bekend wie de opvolg(st)ers zullen zijn.

In 2018 is de thematiek van het IHC verder aangevuld met enkele universele thema's (tegen de achtergrond van de geschiedenis van Nederlands-Indië), zoals diversiteit, identiteitsvorming, migratie en discriminatie. Dit versterkt tevens de interdisciplinaire samenwerking met andere partners.

In de eerste drie maanden van 2018 heeft het IHC, naast haar reguliere activiteiten (gefinancierd door het ministerie van VWS), ook het project Next Generation afgerond. Next Generation was de 2.0 opvolger van het meerjarenproject Gedeeld Verleden, Gedeelde Toekomst. In het project Next Generation werkte het IHC samen met Stichting Herdenking 15 Augustus 1945 (Stichting Herdenking). Next Generation volgde het programma Gedeeld Verleden, Gedeelde Toekomst op. De herdenking op 15 augustus en de programmering hieromheen zijn met het programma Next Generation in een nieuwe vorm gegoten. Met deze vernieuwde opzet hebben we, naast de traditionele doelgroep, te weten de eerste generatie, ook de volgende generaties weten te bereiken en te verbinden met de Indiëherdenking. Het doel hiervan was en is de Indiëherdenking ook voor de toekomst te waarborgen. Van dit project is voor de verantwoording een separaat verslag gemaakt.

Gedeeld Verleden, Gedeelde Toekomst en Next Generation hebben in de afgelopen jaren een groot publiek bereikt in al zijn uitingen. Deze meerjarige projecten zijn genereus gefinancierd door het vfonds.

¹ In het vervolg van dit document wordt onder de 'Tweede Wereldoorlog' ook verstaan de 'nasleep' (Bersiap, onafhankelijkheidsstrijd en repatriëring)

Ook in 2018 werkte het IHC wederom samen met Stichting Herdenking aan het programma van de nationale Indiëherdenking. Dit jaar werd het middagprogramma voor de eerste keer gehouden in Hotel Crowne Plaza, op directe loopafstand van het Indisch Monument in Den Haag.

In 2018 was het centrale thema van de Indiëherdenking: *De Geest Overwint*. Het is een ode aan de veerkracht van een generatie die de mentale kracht had om op te staan tegen onvrijheid en geweld. Een ode aan dat wat ons tot de dag van vandaag verbindt – de overstijgende kracht van de menselijke geest. Geert Mak hield een voordracht bij de herdenkingsceremonie en Wudstik verzorgde samen met Wieteke van Dort een muzikaal optreden. Aansluitend was het middagprogramma in Crowne Plaza met o.a. optredens van theatermaker Joenoes Polnaija en Wudstik, dans van Asian Persuasion, muziek van Wesley Nuis en zijn Oom Herman, en voordrachten van Ellen Deckwitz.

Ook dit jaar was het publieksbereik zowel op Social Media als op de herdenking zelf zeer groot. De (Social)mediacampagne leverde veel nieuwe betrokkenen op: dit jaar is gekozen voor een fotocampagne met #ikherdenk-statements en 5 filmische videoportretten *De Geest Overwint*. Ruim 3.000 mensen bezochten de herdenking op het veld en ongeveer 1.000 het middagprogramma in het Crowne Plaza. De verschillende Social Media-kanalen werden goed bezocht en het aantal volgers stijgt aanzienlijk. Het IHC beheerde de Facebook-pagina's van het IHC zelf en van de Nationale Indiëherdenking, een twitter- en sinds 2018 ook Instagram-account van Nationale Indiëherdenking en de corporate IHC-website. Zonder de eerste generatie uit het oog te verliezen, is het gelukt om de jongere generaties meer bij de herdenking te betrekken, zowel tijdens de herdenking bij het Indiëmonument als bij het middagprogramma in het Crowne Plaza.

Het webportaal 'Indië in Oorlog' is een webportaal dat met regelmaat bezocht wordt als informatiekanaal met betrekking tot de periode rondom en tijdens WO II in Nederlands-Indië. In 2018 zijn de werkzaamheden gestart om Indië in Oorlog technisch onder te brengen bij het Netwerk Oorlogsbronnen (NOB). Het NOB, dat bij NIOD is ondergebracht, bouwt aan een verbeterde digitale toegang tot de Nederlandse collectie over de WO II en de Holocaust, in het toenmalige koninkrijk der Nederlanden (dus inclusief Nederlands-Indië). Na de zomer van 2018 is het IHC gestart met de bouw van een nieuwe corporate website en de ontwikkeling van een opgefriste huisstijl.

In het afgelopen jaar is de website '30 Dagen op Zee' (Kenniscentrum Repatriëring) gerealiseerd en zijn de passagierslijsten van de repatriëring gedigitaliseerd. De webapplicatie bestaat uit twee gedeeltes: de reis en zijn beleving, waarbij achtergrondinformatie over de repatriëring, persoonlijke verhalen en beeldmateriaal over de reis te raadplegen zijn en een gedeelte van de Collectie Repatriëringlijsten. '30 Dagen op zee' zal onderdeel uitmaken van de nieuwe semipermanente tentoonstelling in Museum Sophiahof en is eind 2018 live gegaan. Voor het project '30 dagen op zee' is een groep van enthousiaste vrijwilligers geformeerd, die nieuw materiaal (verhalen en beeldmateriaal) verwerken en aanleveren.

In 2018 is het stripboek *De Terugkeer* verschenen in de Trilogie 'Oorlogsverhalen' van Eric Heuvel. In de trilogie - die als boekhandelseditie is uitgegeven door uitgeverij L - zijn drie stripboeken opgenomen: *De Ontdekking*, *De Zoektocht* en *De Terugkeer*.

Bijzonder hoogleraar Remco Raben is naast zijn onderzoeks- en onderwijsopdracht zeer actief geweest in de media, als spreker, als schrijver in weekbladen en tijdschriften, en als adviseur voor een groot aantal organisaties, waaronder een aantal grote musea, en voor persoonlijke initiatieven. Daarnaast heeft hij verschillende symposia georganiseerd over thematiek rakende aan de leerstoelopdracht.

De activiteiten van het IHC worden altijd goed bezocht. In 2018 is het aantal activiteiten hoger geweest dan in 2017 met als hoogtepunten de Nationale Indiëherdenking op 15 augustus, de Vrijheidsmaaltijd op 5 mei, de bekende Indische Salons en de bijzonder populaire nieuwe programmareeks *Gepeperd Verleden*. De meerjaren programmering van het IHC getiteld: '350.000 mensen kwamen overzee' is ontwikkeld door het IHC i.s.m. Partizan Publik. Hierbij staat de overtocht van meer dan 300.000 mensen uit voormalig Nederlands-Indië naar Nederland als een van de gevolgen van de WO II centraal. Dit sluit aan bij de in 2018 live gegane webapplicatie '30 Dagen op Zee'.

Het IHC is goed zichtbaar voor de achterban. De communicatie van het IHC via internet (websites, webportaal, Facebook, Twitter) heeft in het afgelopen jaar wederom een enorme vlucht genomen. Het aantal volgers groeide gestaag en het IHC wordt goed opgemerkt. Met name op Facebook is regelmatige interactie met een jongere generatie, die de ontwikkelingen nauwgezet volgen. De Melati (Indische jasmijn) heeft inmiddels grote bekendheid als symbool van de herdenking op 15 augustus. De pin blijft onverminderd populair en wordt gedragen bij de Indiëherdenking én ook door het jaar heen tijdens 'Indische' bijeenkomsten en bijeenkomsten in relatie tot de WO II.

In 2018 is vanuit Educatie de samenwerking gestart binnen Den Haag. Zo wordt er samengewerkt met het Edith Stein College, op loopafstand van het IHC. Tijdens het programma *Koloniale Sporen In Mijn Buurt*, een samenwerking met St. In Mijn Buurt en EducatieStudio, verdiepen de leerlingen zich in geschiedenis en erfenis van Nederlands-Indië in Den Haag tijdens een ontmoeting met een oudere buurtgenoten, geboren in de voormalig kolonie. Leerlingen trainen onderzoeks-, interview- en presentatievaardigheden en zij leren de geschiedenis vanuit verschillende kanten te bekijken. Ze gaan op zoek naar koloniale sporen in hun eigen buurt, door iemand van de eerste generatie daarover te interviewen. Tijdens de eindpresentatie vertellen de leerlingen het gehoorde verhaal terug aan de ouderen.

In 2018 is gestart met Kwaliteitsimpuls Educatie (KIE), een intensief tweejarig samenwerkingstraject van de veertien bij de SMH 40-45 aangesloten instellingen. De inhoud wordt vormgegeven door en voor educatief medewerkers. Het doel is het verankeren van de actualiteit en de relevantie van het erfgoed van WO II voor nu en straks. Zij werken aan concrete producten en thema's in drie werkgroepen: *Tentoonstellingen*, *Onderwijs* en *Vrijwilligers*.

Het 'nieuwe' vak Burgerschap is volop in ontwikkeling. Samen met Kamp Westerbork, Kamp Vught, Kamp Amersfoort, het Nationaal Holocaust Museum i.o. en het Nationaal Comité 4 en 5 mei, werkt het IHC aan een onderwijsprogramma en digitale leeromgeving voor het mbo-vak Burgerschap. De Anne Frank Stichting is nauw als adviseur betrokken. Het Landelijk Steunpunt Gastsprekers WOII-heden verzorgt contacten met overlevenden van WO II die hun ervaringen kunnen delen. Duijf Media-Productions is aangetrokken voor de productie van de digitale les met filmclips. Het IHC werkt nauw samen met studenten en docenten van het vak Burgerschap, richtingen Mode & Uiterlijke Verzorging van ROC Mondriaan Den Haag. IHC en ROC Mondriaan sectie Burgerschap willen toewerken naar een meerjarig partnerschap.

In het kader van KIE organiseerden het IHC en het Museum in Museum Sophiahof een expertmeeting over het mondiale karakter van WO II en de toepassing daarvan binnen educatie. Samen met experts uit de erfgoed-, onderwijs- en theaterwereld gingen de educatoren van de SMH-instellingen, ProDemos en het Nationaal Comité 4 en 5 mei in op de verschillende vraagstukken en toepassingen binnen educatieve omgevingen en spraken onderling over hun eigen ervaringen.

Dat deden zij met o.a. erfgoedprofessional en historicus Wim Manuhutu over het mondiale karakter van WO II en de inmiddels 'superdiverse' samenleving. Zangeres en actrice Francesca Pichel deelde de keuzes en dilemma's tijdens het maakproces van de theaterdocumentaire Hatta & De Kom. Minka Bos, directeur St. In Mijn Buurt, ging in op de methodiek van hun onderwijsprogramma's, waarin de ontmoeting tussen generaties in een buurt centraal staat. Tekstschrijver en docent van de Reinwardt Academie, Marie Baarspul, besprak met de aanwezigen o.a. tekstvoorbeelden met de focus op mondiaal besef, inclusiviteit en complexe begrippen. Manuhutu reflecteerde op de dag en er werd besproken welke vervolgstappen er konden worden genomen, zoals op het gebied van taal en begrippen.

In 2018 werd de tentoonstelling *Kopi Susu* samen met fotografe Rosa Verhoeve en vormgever Victor Levi afgesloten tijdens een goed bezochte finissage.

Met de pop-up expositie *Verhalen van Verzet*, onderdeel van de grote tentoonstelling *Vechten voor Vrijheid*, presenteerden het IHC en het MHM zich op de Tong Tong Fair voor het eerst als Museum Sophiahof. De expositie stond in de grote ontvangsthal van de Tong Tong Fair en was een plek waar bezoekers hun verhaal en gedachten over verzet konden delen. Dit deden ze in groten getale. De pop-up expositie fungeerde tevens als informatiestand waar bezoekers werden geïnformeerd over het IHC, het MHM en Museum Sophiahof. Een groep vrijwilligers en medewerkers was dagelijks bij de pop-up expositie aanwezig om informatie te verstrekken en vragen te beantwoorden. De reacties van de bezoekers waren overwegend positief. Ondertussen zijn de voorbereidingen voor de tentoonstelling *Vechten voor Vrijheid* in volle gang. Zo werd onder meer een bezoek gebracht aan de Oorlogsgravenstichting in Jakarta en zijn erebegraafplaats Ancol, waar mannen en vrouwen liggen begraven die tijdens de Japanse tijd in het kader van (vermeend) verzet werden geëxecuteerd.

Het IHC in 2019: een volwaardig herinneringscentrum

Naar verwachting draagt het IHC in de loop van 2019 zijn taken als beheerder van het pand Museum Sophiahof over aan een nieuwe entiteit. Hiermee wordt een heldere scheiding gemaakt tussen de taken en verantwoordelijkheden van het IHC en die van IHC-Sophiahof. Het IHC kan zich dan weer volledig op zijn kerntaken richten.

Het IHC en het MHM zijn in Den Haag de twee pijlers van Museum Sophiahof. Nu de noodzakelijke fysieke plek daar is, wordt steeds meer gestalte gegeven aan de herinnerings- en ontmoetingsfunctie, de scholings- en educatieve functie, de museale en kennisfunctie. Met daarbij een bundeling van krachten vanuit het IHC en het MHM met hun achterban én met volledig behoud van en respect voor ieders onafhankelijkheid en verscheidenheid. Het moment is ook daar dat het IHC daadwerkelijk invulling geeft aan zijn functie als herinneringscentrum van de WO II, waarmee recht wordt gedaan aan de oprichtingsbrief van 2007.²

Het IHC is een van de vijf nationale herinneringscentra van de WO II, naast Kamp Westerbork, Kamp Vught, Kamp Amersfoort en het Oranjehotel. Vanuit die hoedanigheid zal het IHC landelijk blijven opereren, maar nu vanuit een stevige basis in Den Haag, de Indische stad van Nederland. Het IHC onderhoudt voortdurend duurzame relaties met diverse organisaties, vrienden, vrijwilligers en betrokkenen. Als actieve netwerkorganisatie levert het IHC expertise en kennis aan anderen. Samen met verschillende organisaties en mensen zet het IHC krachtig in op het bereiken van zijn doelgroepen. Daarbij wordt de samenwerking met het MHM geconsolideerd.

In 2019 bouwt het IHC zijn netwerk in de Haagse regio verder uit en richt het IHC samen met het MHM het vernieuwde museum in. In het eerste kwartaal van 2019 wordt de gezamenlijk ontwikkelde tentoonstelling geopend, getiteld 'Vechten voor Vrijheid. De Verschillende Gezichten van Verzet'. Dit valt samen met de officiële opening van 'Museum Sophiahof. Van Indië tot nu'. 'Vechten voor Vrijheid' en is een tentoonstelling in het kader van het Themajaar Verzet (van Platform WO II en SMH 40-45). Vanwege de vertraagde verbouwing van Museum Sophiahof is de aanvankelijke opening in 2018 uitgesteld. Voor deze tentoonstelling is aan het IHC een projectsubsidie verstrekt via SMH 40-45. Het IHC draagt tevens bij uit eigen middelen. Het MHM draagt financieel bij uit een projectsubsidie van VWS.

Met de officiële opening wordt de museale exploitatie samen met het MHM gestart en tegelijkertijd werken het IHC en het MHM samen aan de invulling van de semipermanente tentoonstelling, die de tijdelijke tentoonstelling over verzet zal opvolgen.

² De kerntaak staat helder omschreven in de brief van de staatssecretarissen van de ministeries van VWS en Defensie aan de Voorzitter van de Tweede Kamer (d.d. 26 juli 2007; kenmerk OHW-U-2782806) over de oprichting van het IHC.

De transformatie naar een volwaardig IHC is in volle gang: een *Heritage centre van de toekomst*. Bij de inrichting van het volwaardige IHC richten wij ons op: ruime toegankelijkheid, met twee centrale uitgangspunten voor de *nieuwe publiekspresentatie*: WO II in Nederlands-Indië én het *Kenniscentrum Repatriëring*. Hierbij wordt de nadruk gelegd op de vaak onderbelichte verhalen van burgers in de oorlog.

Het IHC verspreidt en stimuleert de kennis en bewustwording over de geschiedenis van de WO II in en de dekolonisatie van Nederlands-Indië. Herinneren en herdenken zijn daarin belangrijke thema's. Bij Indische Nederlanders en alle mensen die een directe band met deze geschiedenis hebben, maar ook bij Nederlanders die geen enkele relatie hebben met Nederlands-Indië. De geschiedenis van Nederlands-Indië is immers een essentieel onderdeel van de geschiedenis van Nederland. Het IHC concentreert zich juist op deze laatste groep mensen: een breed publiek bestaande uit mensen in opleiding en volwassenen, die al dan niet een directe relatie hebben met Nederlands-Indië. De Nederlands-Indische gemeenschap zien wij als een vanzelfsprekende doelgroep. De doelgroep benadering van het IHC wordt in de nieuwe constellatie meer in detail uitgewerkt.

De belangstelling voor de WO II in Nederlands-Indië is ruim 70 jaar na dato nog altijd groot. Het is een plicht om blijvend aandacht te besteden aan de actieve herinnering aan deze periode van de Nederlandse geschiedenis. We bevinden ons echter wel in een omslagpunt. De ooggetuigen van de oorlog zullen er over een aantal jaren niet meer zijn. Wat rest zijn de documenten, dagboeken, filmmaterialen enz. De WO II heeft voor de nieuwe generaties een andere betekenis. Ook laten zij zich vaak anders informeren, veelal via internet en digitale middelen. Deze ontwikkelingen in hoe de nieuwe generaties zich bezighouden met en laten informeren over de WO II, zal het IHC de komende jaren nauwgezet volgen en er vervolgens op inspelen.

Tegelijkertijd zullen de programmering, de educatieve projecten en tentoonstellingen gericht zijn op de aanloop naar het lustrumjaar 2020 (75 jaar Vrijheid) en zal het IHC zich zoveel mogelijk verbinden met de reeds bestaande initiatieven vanuit Platform WO II, SMH, Nationaal Comité 4 en 5 mei en het vfonds. De WO II eindigde op 15 augustus 1945 in Nederlands-Indië en daarmee in het gehele koninkrijk. Om deze dag extra onder de aandacht te brengen werken het IHC en Stichting Herdenking 15 Augustus 1945 samen met het Nationaal Comité 4 en 5 mei aan de organisatie van een groot concert en brugprogramma in aansluiting op de Nationale Indiëherdenking in 2020 in Den Haag. Samen met het Museon en Haags Historisch Museum wordt toegewerkt naar een samenwerking waarin Indisch Den Haag centraal staat.

In 2019 zal opnieuw een gedeelte van de passagierslijsten toegankelijk gemaakt worden voor '30 dagen op zee', dat de publiekstoegang biedt tot de gedigitaliseerde passagierslijsten. Het webportaal 'Indië in Oorlog', dat technisch ondergebracht is bij het Netwerk Oorlogsbronnen, wordt actief in de markt gezet via de vernieuwde corporate website van het IHC en extra onder de aandacht gebracht bij het publiek als waardevolle bron voor het zoeken naar informatie over de WO II in Nederlands-Indië. De website en social media van het IHC worden actief bezocht en er vindt veel interactie plaats met de 2^e, 3^e en 4^e generatie via de social media. In feite wordt het IHC steeds interactiever.

Educatie is gericht op het onderwijs, maar ook op volwassenen die vanuit een persoonlijke motivatie of familieband zich verdiepen in de geschiedenis van WO II in Nederlands-Indië en de gevolgen daarvan. Het IHC heeft nog altijd speciale aandacht voor docenten (in opleiding). Zij weten het IHC als kenniscentrum steeds meer te vinden, zo blijkt uit de docentendagen. Daarnaast blijft het IHC zich inspannen om voor haar doelgroepen passende programma's en producten in de museale presentatie van Museum Sophiahof te ontwikkelen. Het IHC wil tevens een opleidingsplek zijn voor studenten en beginnende professionals. De afgelopen jaren liepen verschillende studenten stage bij het IHC, maar ook volwassenen als werkervaringsvrijwilliger.

Het IHC maakt deel uit van het bestuur van Stichting Musea en Herinneringscentra 1940-1945 (SMH). SMH is met andere oorlogserfgoedorganisaties verenigd in de nieuwe netwerkorganisatie Platform Herinnering WO II (Platform WO II). In 2019 opent de verlate tentoonstelling (zie hierboven) in het kader van het Themajaar Verzet en zet het IHC de activiteiten in het kader van de Kwaliteitsimpuls Educatie voort.

Het IHC organiseert podiumactiviteiten door het jaar heen: zelfstandig, of in samenwerking met anderen. Daarbij houden we altijd ruimte over voor activiteiten en projecten die inspelen op de actualiteit. Dit biedt tevens mogelijkheid om eerder voorgenomen samenwerkingsprojecten, zoals samen met CCFilm en regisseur Chris de Ceuninck van Capelle en zijn docudrama 'Mijn Familie', bij toezegging van projectfinanciering alsnog tot stand te brengen.

Het IHC en Stichting Herdenking zetten hun samenwerking voor het programma van de Nationale Herdenking 15 augustus 1945 voort. Immers, de kracht -en daarmee de bekendheid van de activiteiten- zit hem in de herhaling. De #Ik herdenk campagne is nu een vast onderdeel, de Melati staat inmiddels bekend als symbool voor de herdenking en wordt in 2019 doorontwikkeld.

In dit jaarplan worden de activiteiten verder uitgewerkt in het Activiteitenplan (hoofdstuk 3). Alle activiteiten dragen het motto 'Indisch Geheugen voor de Toekomst'.

2. Doelstellingen IHC

Missie

Het IHC draagt bij aan een betere harmonie in de samenleving door de verhalen van de Nederlands-Indische gemeenschap van 1900 tot nu (WO II in Nederlands-Indië, de Bersiap, de dekolonisatie en de Repatriëring) een waardige plaats te geven. Het onderstreept het belang voor de Indisch herinneringsgemeenschap om de Nederlandse samenleving een venster te bieden op de eigen identiteit en het verwerken van de geschiedenis.

Het IHC hanteert daarbij het **motto**:

Indisch Geheugen voor de Toekomst

De doelen van het IHC zijn meerledig. Allereerst richt het IHC zich op het overdragen van kennis over Nederlands-Indië en Indonesië met de nadruk op de WO II en de dekolonisatie, de wereldwijde verspreiding van de Indische gemeenschap en de integratie binnen de Nederlandse samenleving. Dit heeft tot doel de kennis over en inzicht in dit hoofdstuk van de Nederlandse geschiedenis te vergroten en daarmee bewustwording en empathie te creëren bij jongeren en volwassenen met alle betrokkenen van deze geschiedenis.

Het IHC werkt vanuit een onafhankelijke positie samen met diverse organisaties en daarnaast bevordert het IHC samenwerking tussen organisaties. Voor Indische organisaties vervult het IHC een brugfunctie. Deze brugfunctie wordt versterkt door de pleisterplaats, die een meer dan symbolische brugfunctie zal vervullen tussen de Nederlands-Indische gemeenschap en de Nederlandse samenleving, maar ook tussen Nederlands-Indische groeperingen.

De activiteiten van dit jaarplan zijn gebaseerd op de missie van het IHC. Samengevat heeft het IHC tot doel:

- Blijvend betekenis geven aan de herinnering aan de WO II in Nederlands-Indië, de Bersiap, de Dekolonisatie en de Repatriëring
- Vergroten van kennis en bewustwording in Nederland (en in het buitenland) over dit hoofdstuk van de vaderlandse geschiedenis
- Een pleisterplaats en ontmoetingsplek bieden voor het Nederlandse publiek en de Indische gemeenschap in het bijzonder.
- De Nederlandse samenleving bedienen en verbinden met de verhalen van de Nederlands-Indische gemeenschap als het vierde nationaal herinneringscentrum van de WO II
- Het versterken van de relevantie van de Indische geschiedenis binnen de context van de huidige Nederlandse samenleving en de herinneringsgemeenschappen over de hele wereld

3. Activiteitenplan

Het IHC geeft strategisch invulling aan zijn taak om de herinnering aan de WO II in Nederlands-Indië levend te houden met een viertal **kernactiviteiten**:

- Invulling geven aan herinneren in relatie tot herdenken
- Educatieve programma's en producten ontwikkelen
- Fungeren als (inter)nationaal en centraal kennisloket
- Invulling geven aan publieksprogrammering

De kernactiviteiten hebben betrekking op de WO II in Nederlands-Indië en de nasleep daarvan. Bij de uitvoering van activiteiten wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van de reeds beschikbare eigen middelen van het IHC.

3.1 Organisatie IHC

Het IHC ontwikkelt zich in 2019 tot een volwaardig herinneringscentrum van de WO II mét een museum, bibliotheek en kenniscentrum '30 dagen op zee' binnen 'Museum Sophiahof. Van Indië tot nu'. Dit is de centrale herinnerings- en ontmoetingsplek van de Indische en Molukse gemeenschap, toegankelijk voor het publiek. Het IHC en het MHM zijn hierbij samen verantwoordelijk voor de museale exploitatie. Dit mondt uit in de daadwerkelijke verankering van het IHC samen met het MHM in de Nederlandse samenleving: een pleisterplaats voor de Indische en Molukse gemeenschap. De organisatie van het IHC is daardoor blijvend in ontwikkeling. Dat is belangrijk, omdat het IHC zo in staat blijft om zijn ambities waar te maken.

In de volgende paragrafen wordt dieper ingegaan op de aspecten waarmee de ambities van het IHC verwezenlijkt worden.

Resultaat:

- Een volwaardig IHC in de Nederlandse samenleving.

3.1.1 Personele organisatie

In 2019 bestaat de staf van het IHC uit vijf medewerkers:

- Directeur (1 fte)
- Officemanager/projectmedewerker (0,8 fte)
- Programmering en communicatie (1 fte)
- Educatie en tentoonstellingen (1 fte)
- Administratief medewerker (0,2 - 0,4 fte; vacature)

Toelichting: medio 2018 is een nieuwe officemanager aangesteld voor 0,8 fte (was fulltime). Aanvullend is er daardoor behoefte ontstaan voor een administratief medewerker (0,2-0,4 fte).

Daarnaast wordt er een projectmedewerker bekostigd vanuit de projectsubsidie Kwaliteitsimpuls Educatie van St. Musea & Herinneringscentra 40-45 (SMH) vanuit het ministerie van VWS. De projectmedewerker werkt op zzp-basis, gedurende 10 uur per week.

Het is van belang een goed evenwicht te hebben tussen het aantal personeelsleden c.q. vrijwilligers/stagiairs én de hoeveelheid uit te voeren taken. De aankomende doorontwikkeling van het IHC, het onderhouden van het uitgebreide netwerk van organisaties en het organiseren van de educatieve en publieksactiviteiten van het IHC, vragen een grote inspanning. Gezien de kleine omvang van de staf, heeft elke medewerker zijn eigen hoofdtaak en ondersteunen de medewerkers elkaar bij de pieken en dalen in het werk. Daardoor is er een gedeeltelijke overlap in de werkzaamheden. Het is een positieve ontwikkeling dat steeds meer organisaties het IHC weten te vinden als samenwerkingspartner. Daarnaast worden zo nodig ook externe krachten worden daarbij regelmatig ingezet.

Resultaat:

- Flexibele inzet van vrijwilligers en stagiairs en uitbreiding van het netwerk in Den Haag.
- Inzet van externe krachten (naast de reguliere staf) bij de opzet en uitvoering van projecten.

3.1.2 Vrijwilligers en stagiairs

Doelgroep: iedereen die zich wil inzetten om het IHC te ondersteunen in zijn werk

Het IHC heeft een al een vaste groep vrijwilligers in Den Haag en verspreid door het land. De vrijwilligers zijn actief bij de diverse programma's van het IHC en daarnaast voeren zij allerlei werkzaamheden uit, zoals bijvoorbeeld het uitwerken van interviews of het uitvoeren van diverse administratieve werkzaamheden. Reeds in 2018 is het IHC begonnen met het werven van nieuwe vrijwilligers, om zo op haar nieuwe taken in Den Haag te zijn voorbereid. Voor het project '30 dagen op zee' is een groep van enthousiaste vrijwilligers geformeerd. Onder leiding van de officemanager Merel Leidelmeijer zullen zij nieuw materiaal (verhalen en beeldmateriaal) verwerken en aanleveren aan het bedrijf Ilumy, digital innovation en verbeteringen in de lijsten doorvoeren in het CMS van Picturae en aangeboden lijsten digitaliseren en ontsluiten. In 2019 zal het aantal vrijwilligers zeker verder worden uitgebreid.

Het inzetten van stagiairs heeft daarnaast een bewezen toegevoegde waarde voor het IHC, maar ook de stagiaires zelf. Met de HAN bestonden structurele contacten om hier invulling aan te geven. Dit jaar worden de contacten uitgebreid met die van de Haagse

Hogeschool en andere relevante instellingen. Ook in 2019 biedt het IHC studenten mogelijkheden stage te lopen in het kader van educatieprojecten en programmering.

Resultaat:

- Behoud van de bestaande vrijwilligers en werving van nieuwe vrijwilligers in de Haagse regio.
- Het IHC biedt studenten de mogelijkheid zich voor te bereiden op de praktijkomgeving en om de verbinding met de geschiedenis van Nederlands-Indië te vergroten.

3.1.3 Financiële - en salarisadministratie

De directeur voert het personeelsbeleid uit en houdt de personeelsadministratie bij. De salarisverwerking is uitbesteed aan VOS administratiekantoor. De volledige financiële administratie is ondergebracht bij VOS administratiekantoor (verantwoordelijk voor de administratieve verwerking, de financiële rapportages en het opstellen van de jaarrekening). De accountantscontrole wordt ook in 2019 uitgevoerd door DDJ Accountants.

Resultaat:

- In 2019 worden de salaris- en financiële administratie uitgevoerd door VOS administratiekantoor en de accountantscontrole door DDJ Accountants.
- De financiële - en salarisadministratie zijn overzichtelijk en correct.

3.1.4 Een volwaardig IHC

De staatssecretaris van VWS heeft zoals bekend in augustus 2017 vormgegeven aan de collectieve erkenning van Indisch en Moluks Nederland. Het IHC heeft hier in 2018 op voortgeborduurd bij de realisatie van een volwaardig IHC voor het Nederlandse publiek en de Indische gemeenschap in het bijzonder, als een van de pijlers van Museum Sophiahof. Van Indië tot Nu' in Den Haag. Het IHC richt zich daarbij op educatie, herdenken en ontmoeten, de kennis- en museale functie en publieksactiviteiten. De museale functie wordt in samenwerking met het MHM ingevuld, waarbij een geïntegreerd Moluks-Indisch verhaal ontwikkeld wordt.

Kenniscentrum Herinnering WO II, Dekolonisatie en Repatriëring

Voor het IHC is de weg vrij om volledig invulling geven aan zijn functie als vierde herinneringscentrum van de WO II. In de visie van het IHC houdt dat in dat de organisatie aan het publiek uiteindelijk een semipermanente publiekspresentatie/tentoonstelling kan bieden, met daarbij een educatie- kennis- en ontmoetingscentrum, van waaruit activiteiten in het hele land kunnen worden ondersteund. Het IHC is dan echt een ankerpunt in de Nederlandse samenleving en

binnen 'Museum Sophiahof. Van Indië tot Nu, de centrale herinnerings- en ontmoetingsplaats voor de Nederlands-Indische en Molukse gemeenschap.

In 2018 heeft het IHC met de partners van de collectieve erkenning hard gewerkt aan de voorbereiding, ontwikkeling en verbouw van Museum Sophiahof. Samen met MHM is de (tijdelijke) openingstentoonstelling ontwikkeld. Naar verwachting zal de officiële opening in het eerste kwartaal van 2019 plaatsvinden. In 2019 werken het IHC en het MHM aan de voorbereidingen van de nieuwe semipermanente tentoonstelling, die naar verwachting eind 2019, begin 2020 de deuren opent.

Het volwaardige IHC samen met het MHM onder de vlag 'Museum Sophiahof', zal ruim toegankelijk zijn, met twee centrale uitgangspunten vanuit het IHC voor de nieuwe geïntegreerde publiekspresentatie: WO II in Nederlands-Indië én '30 dagen op zee' (het Kenniscentrum Repatriëring). De doelgroep benadering van het IHC en MHM samen wordt in de nieuwe constellatie meer in detail uitgewerkt.

Aanpak:

In 2019 wordt het projectplan voor de gezamenlijke nieuwe publiekspresentatie/ tentoonstelling volledig uitgewerkt door het IHC en het MHM. Het resultaat is een uitvoerbaar plan. Met het plan wordt projectfinanciering aangevraagd.

Naar verwachting is er in de loop van 2019 daadwerkelijk sprake van de verankering van een volwaardig IHC in Nederland: Als belangrijke pijler van de centrale herinnerings- en ontmoetingsplek voor de Indische en Molukse gemeenschap.

Resultaat:

- In 2019 is er sprake van een volwaardig IHC voor het Nederlandse publiek en in het bijzonder voor de Indische Gemeenschap, die hiermee over de langverwachte en gedeelde centrale herinnerings- en ontmoetingsplek beschikt binnen de context van de geïntegreerde tentoonstelling.

30 dagen op zee

Doel: Het digitaal +toegankelijk maken van de passagiers- van de bootreis naar en van Indië/Indonesië, als start voor het Heritage centre van de toekomst.

'30 dagen op zee' (kenniscentrum repatriëring) is een van de centrale uitgangspunten voor de toekomstige publiekspresentatie/tentoonstelling: het Kenniscentrum Herinnering WO II, dekolonisatie en Repatriëring.

De bootreis van en naar Nederlands-Indië heeft voor veel families een onuitwisbare herinnering. Bij de verschillende golven van repatriëring had de bootreis een centrale rol. Mensen die zelf de bootreis hebben gemaakt, maar ook de opvolgende generaties, zijn nog altijd op zoek naar passagierslijsten. Deze zijn tot op heden onvoldoende ontsloten. Daarom wordt de informatie geleidelijk aan ontsloten voor het publiek in de vorm van

een digitaal Kenniscentrum Repatriëring (getiteld: '30 dagen op zee') en wel via een museumtafel.

'30 dagen op zee' is eind 2018 live gegaan. De webapplicatie bestaat uit twee gedeelten: de reis en zijn beleving, waarbij achtergrondinformatie over de repatriëring, persoonlijke verhalen en beeldmateriaal over de reis te raadplegen zijn en een gedeelte van de Collectie Repatriëringslijsten. Bezoekers kunnen de reis en zijn beleving online bekijken en hun familienaam zoeken. Het raadplegen van de passagierslijsten kan door de privacywetgeving echter slechts beperkt online plaatsvinden. Bezoekers moeten hiervoor naar het Indisch Herinneringscentrum komen. Het is de bedoeling dat door de jaren heen, een steeds groter gedeelte van de passagierslijsten ontsloten wordt en online komt. Ontbrekende repatriëringslijsten zullen nog gezocht of aangeleverd worden door bezoekers en de lijsten worden dan ook mede ontsloten op geboorte jaar. De richtlijn is: passagierslijsten waarop personen staan die 100 of meer jaar geleden geboren zijn mogen online.

Aanpak:

In 2019 zal opnieuw een gedeelte van de passagierslijsten toegankelijk gemaakt worden. In samenwerking met het Nationaal Archief is eind 2018 een groot aantal lijsten gedigitaliseerd. Deze zullen in 2019 via een 'Vele Handen'-project ontsloten worden.

Voor het project '30 dagen op zee' is een groep van enthousiaste vrijwilligers geformeerd voor het 'Vele handen' project: Onder leiding van de officemanager Merel Leidelmeijer zullen de vrijwilligers nieuw materiaal (verhalen en beeldmateriaal) verwerken en aanleveren aan het bedrijf Ilumy, digital innovation en verbeteringen in de lijsten doorvoeren in het CMS van Picturae en aangeboden lijsten digitaliseren en ontsluiten.

'30 dagen op zee' ligt ten grondslag aan het meerjarenprogramma '350.000 mensen kwamen overzee', dat meerdere aspecten van de repatriëring belicht.

Resultaat:

- Uitbreiding database voor webapplicatie bij website '30 dagen op zee' (voor publiek toegankelijk).
- Uitvoering van het 'Vele handen' project.

3.1.5 Samenwerking met andere organisaties

Het IHC heeft als netwerkorganisatie samenwerkingsverbanden met hoofdspelers in het veld, zoals het MHM, de presentatie-instellingen Platform Vrede & Recht, de Stichting Herdenking 15 Augustus 1945 en het Nationaal Comité 4 en 5 mei, de Stichting Musea en Herinneringscentra 1940-1945 (SMH '40-'45) en het Platform WO II, Museum Bronbeek, Museon, de Universiteit van Amsterdam, NIOD, Indische organisaties en de Universiteit van Amsterdam. Het fonds is daarbij een belangrijke verbindende en ondersteunde partner.

Voor het IHC is het belangrijk om samen te werken met Indische organisaties om zo een brugfunctie naar die organisaties te vervullen en te fungeren als pleisterplaats. Een prominente plek is toebedeeld aan het MHM en Stichting Herdenking 15 Augustus 1945.

Een overzicht van de verschillende organisaties waarmee het IHC samenwerkt, is hieronder opgenomen:

Moluks Historisch Museum

Binnen 'Museum Sophiahof. Van Indië tot Nu' geven het MHM en het IHC samen invulling aan de publieksfuncties. Begin 2019 wordt de gezamenlijke openingstentoonstelling 'Vechten voor Vrijheid' geïntroduceerd en dat valt samen met de officiële opening van Museum Sophiahof. Het IHC en MHM zijn verantwoordelijk voor de dagelijkse operatie van het museum, de bibliotheek, het kenniscentrum, educatie, de museumshop en aan het museum gerelateerde horeca.

Resultaat:

- Publieksfunctie (tentoonstelling, bibliotheek en kenniscentrum, educatie, museumshop en gerelateerde horeca) Museum Sophiahof voor breed publiek
- Verwachte aantal bezoekers: 30.000- 35.000 per jaar
- Educatie: programma's voor speciale groepen (waaronder scholen); rondleidingen; arrangementen voor algemene groepen; individuele bezoekers.

Presentatie-instellingen Platform Vrede & Recht (Den Haag)

Sinds 2018 werken we aan de verankering van IHC binnen Den Haag. Daarom hechten we belang aan de samenwerking met collega-instellingen in Den Haag. De directeur van het IHC maakt deel uit van de Presentatie-instellingen Platform Vrede & Recht, bestaande uit het Museon, Humanity House, Prodemos, Haags Historisch Museum, de Gevangenpoort en het Oranjehotel.

Resultaat

- Op de hoogte zijn van en afstemming hebben over elkaars activiteiten.
- Samenwerking educatoren.
- In 2019 werkt het IHC toe naar het lustrumjaar 2020 (75 Jaar Vrijheid), waarin het IHC samen met het Museon en het Haags Historisch Museum een drieluik tentoonstelling met (educatieve) programmering opzetten.

Museum Bronbeek

Doelgroep: Alle geïnteresseerden in de geschiedenis van Nederlands-Indië

De gezamenlijke publiekspresentatie van Museum Bronbeek en het IHC, *Het Verhaal van Indië*, zal nog tot medio 2020 in Arnhem te bezoeken zijn. Het IHC heeft met Museum Bronbeek afspraken gemaakt m.b.t. uitwisseling van wisseltentoonstellingen. Het IHC is vertegenwoordigd bij de diverse Indiëherdenkingen op landgoed Bronbeek.

Stichting Herdenking 15 Augustus 1945 (Stichting Herdenking)

Doel: Het IHC en Stichting Herdenking geven op een toekomstbestendige wijze vorm aan de Indiëherdenking, zodat ook jongere generaties betrokken worden en blijven bij de herdenking.

Het IHC onderhoudt duurzaam contact met de Stichting Herdenking. Dit is vastgelegd in een samenwerkingsconvenant. Herinneren (IHC) is onlosmakelijk verbonden met herdenken (Stichting Herdenking). Bij de organisatie van de Indiëherdenking op 15 augustus in Den Haag komen herinneren en herdenken bij elkaar. Stichting Herdenking en het IHC ontwikkelen samen een visie op herdenken in de toekomst en op de organisatie van de Indiëherdenking in de toekomst. Dit om ervoor te zorgen dat er in de toekomst blijvend invulling gegeven kan worden aan de herinnering en herdenking op 15 augustus.

De secretariaten van Stichting Herdenking en het IHC zijn fysiek in een ruimte samengebracht, om zo de synergie te versterken. Voor de intensievere samenwerking tussen het IHC en Stichting Herdenking heeft het vfonds gedurende de afgelopen vier jaar een subsidie verleend, waarmee een toekomstbestendige herdenking mogelijk is gemaakt. De financieringsstructuur is nu gewijzigd, aangezien Herdenken als programma is opgenomen in de collectieve erkenning en Stichting Herdenking hierdoor een structurele subsidie ontvangt van het ministerie van VWS.

Aanpak:

Het IHC werkt samen met Stichting Herdenking in de organisatie van het inhoudelijke programma van de herdenking en het middagprogramma in het Crowne Plaza Hotel. Het Nationaal Comité 4 en 5 mei verleent ondersteuning bij de herdenkingsceremonie bij het Indisch Monument. Het IHC en Stichting Herdenking werken samen aan een herdenking *Next Level* met een toekomstgerichte strategie. Uitgangspunten hierbij zijn: dat de herdenking voor de 1e generatie in stand gehouden wordt en tegelijkertijd wordt de herdenking voor de 2^e tot en met de 4^e generatie gemoderniseerd.

Resultaat:

- Een goed georganiseerde Herdenkingsdag op 15 augustus in Den Haag.
- Inzet (parttime) beroepskracht voor de organisatie van de Indiëherdenking.
- Gezamenlijke organisatie van het inhoudelijke programma van de nationale Indiëherdenking en 's middags in hotel Crowne Plaza.

Nationaal Comité 4 en 5 mei

Doel: Het IHC heeft, op basis van overleg met Indische herdenkingsorganisaties en het Nationaal Comité 4 en 5 mei (NC), een visie op het verankeren van het verleden in de toekomst: het levend houden van de herinnering aan de WO II in Nederlands-Indië.

Het IHC vervult een brugfunctie naar het NC, dat het kenniscentrum is voor herdenken en vieren. Het IHC draagt ertoe bij dat het Nationaal Comité - ondanks de in de naamgeving daarvan genoemde data van 4 en 5 mei - het belang van de herinnering aan de WO II in Nederlands-Indië en de datum 15 augustus blijft erkennen. Het IHC en het NC bieden beide ondersteuning bij de organisatie van de Indiëherdenking in Den Haag. Gezamenlijk wordt er gewerkt aan de organisatie van het concert en brugprogrammering op 15 augustus 2020. In aanloop daarnaartoe, wordt de programmering van het IHC deels ingepast in het Project '75 jaar Vrijheid'.

Daarnaast werkt het IHC samen met het NC op educatief gebied. Het IHC doet dat vanuit zijn expertise waar het gaat om WO II in Nederlands-Indië, de Bersiap en de dekolonisatie. Ook adviseert het IHC het NC op basis van de genoemde expertise.

Aanpak:

Het IHC werkt nauw samen met Stichting Herdenking bij de herinneringsactiviteiten en het Nationaal Comité ondersteunt de herdenkingsplechtigheid op 15 augustus in Den Haag. Zo werken zij gezamenlijk met Stichting Herdenking 15 Augustus 1945 aan een goed georganiseerde dag bij het Indisch Monument en in hotel Crowne Plaza. Daarnaast adviseert het IHC het NC en werkt het IHC samen met het NC bij educatieve projecten, producten en programmering in aanloop naar het lustrumjaar 2020.

Resultaat:

- Samenwerking met NC op educatief vlak, door inbreng expertise IHC.
- Samenwerking richting 2020 in het kader van '75 jaar Vrijheid' (o.a. concert op 15-8-2020).

Herinneringscentra, SMH 40-45 en Platform WO II

Doel: Een duurzame samenwerking binnen het oorlogserfgoedveld, actief bijdragen aan een strategische educatieve agenda (o.a. Burgerschapsonderwijs) en gezamenlijk educatieve profilering

Het IHC maakt deel uit van het bestuur van Stichting Musea en Herinneringscentra 1940-1945 (SMH). SMH is in 2015 verder geprofessionaliseerd en heeft een onafhankelijke voorzitter benoemd. SMH profileert zich als brancheorganisatie en stimuleert de samenwerking tussen organisaties. Het voltallige bestuur vergadert drie keer per jaar. Daarnaast is er een Dagelijks Bestuur dat geregeld samenkomt. SMH acteert als belangenbehartiger voor oorlogs- en verzetsmusea en herinneringscentra.

SMH is met andere oorlogserfgoedorganisaties verenigd in de nieuw opgerichte netwerkorganisatie Platform Herinnering WO II (Platform WO II).

Het platform heeft als doel om de herinnering aan de WO II te behouden en te verbreden en de voortdurende relevantie van deze periode als ijkpunt in de geschiedenis aan de Nederlandse samenleving te tonen uit te dragen en te duiden. Naast NIOD, Nationaal Comité, SMH, zijn ook de Oorlogsgravenstichting en de Stichting Liberation Route Europe onderdeel van het platform.

Aanpak:

In het platform is SMH de spilorganisatie voor de domeinen: Educatie (samen met het Nationaal Comité 4 en 5 mei) en Museaal. In 2018 worden concrete projecten uitgewerkt, waaronder voor het Themajaar Verzet (2018) en Kwaliteitsimpuls Educatie (2018-2019). Hieraan neemt het IHC vanzelfsprekend deel.

Resultaat:

- Samenwerking vanuit SMH en Platform WO II bij landelijke thema-projecten (*Verzet in en uit Indië*).
- Samenwerking vanuit SMH, Platform WOII, geassocieerde SMH-leden (o.a. Landelijk Steunpunt Gastsprekers WO II, Anne Frank Stichting) op het gebied van Educatie (*Kwaliteitsimpuls Educatie, werkgroepen Onderwijs, Tentoonstellingen en Vrijwilligers*), zoals de ontwikkeling van het mbo-onderwijsprogramma Mensenrechten & Beladen Plekken (werktitel) in het kader van het vak Burgerschap

NIOD

Doel: Het uitvoeren van een structurele samenwerking op het gebied van de verdere uitbreiding en het dynamisch houden van de gezamenlijke kenniscentra 'Netwerk Oorlogsbronnen' en het webportaal 'Indië in Oorlog'.

Het IHC en het NIOD hebben een gezamenlijk Memorandum of Understanding (MoU). In het MoU is de samenwerking tussen beide organisaties met betrekking tot ieders webportaal (resp. 'Netwerk Oorlogsbronnen' en 'Indië in Oorlog') geformaliseerd. Indië in Oorlog is onderdeel van Netwerk Oorlogsbronnen geworden. Het IHC presenteert Indië in Oorlog als onderdeel van de nieuwe corporate website.

Het IHC blijft verantwoordelijk voor het aandragen van nieuwe Indische collecties en inhoudelijke aanpassingen op het Indische onderdeel.

Indische organisaties en erfgoedinstellingen

Doel: Het IHC vervult een brugfunctie voor de Indische organisaties en erfgoedinstellingen.

In de IHC-database van Indische organisaties zijn bijna 240 organisaties opgenomen. Het IHC volgt nauwgezet de ontwikkelingen in de erfgoedwereld, anticipeert hierop en speelt in op de ontwikkelingen. Daarnaast volgt het IHC wat er leeft binnen de verschillende organisaties, zoekt samenwerking en levert desgevraagd een bijdrage aan de programmering van activiteiten. Tegelijkertijd leert het IHC ook van andere organisaties, door uitwisseling van informatie en praktijkervaringen. Door de aanwezigheid in de pleisterplaats in Den Haag zijn wij nog beter in staat deze brugfunctie te vervullen.

In de huidige situatie zijn verschillende ontwikkelingen in het veld te zien:

- Organisaties kunnen geen opvolgers vinden voor bestuursleden. Daarmee komt de voortzetting van de activiteiten en het behoud van collecties in gevaar.
- Organisaties die in staat zijn een bestuursverjonging (voortzetting door de volgende generatie) door te voeren, geven daarmee ook een nieuwe impuls aan de activiteiten.
- Organisaties krimpen in of kunnen niet meer voortbestaan vanwege een gebrek aan financiële middelen, bijvoorbeeld vanwege het stopzetten van de subsidie, het teruglopen van de uitvoeringstaken of het inkrimpen van de leden-/klantenkring.
- Er zijn verschillende Indische organisaties, die door de derde en/of vierde generatie worden opgezet en aangestuurd. Zij zijn succesvol en hebben hun eigen achterban. Hierin is een 'opleving' te zien in de interesse voor de geschiedenis van Indische Nederlanders in brede zin (cultuur, oorlog, repatriëring). Zij profileren zich vooral via internet, Instagram en Facebook (o.a. Hoezo Indo, Gewoon een Indisch Meisje), maar ook via activiteiten (Riboet Verhalenkunst).

Aanpak:

Het IHC vervult een brugfunctie en zet zich in vanuit een verbindende rol. Desgevraagd gaan we in gesprek die Indische organisaties (zoals ook met Stichting Herdenking 15 Augustus 1945) en erfgoedinstellingen (in relatie tot de WO II) die, vanwege hun veranderende positie, op zoek zijn naar nieuwe ideeën c.q. mogelijkheden om de betreffende organisatie, delen van de organisatie dan wel taken van de organisatie anders te beleggen. Het IHC vervult daarin een adviserende en ondersteunende rol. Het IHC werkt steeds vaker samen met Indische organisaties van de jongere generaties. Indien gesproken wordt van 'jongere generaties' bedoelt het IHC:

1. 2 ^e generatie:	De baby boomers (geboren tussen 1946-1964) en de generatie X en Y (geboren tussen 1965-1982).
2. 3 ^e generatie/de kleinkinderen:	de new boomers (geboren tussen 1983-2001) en generatie Z (geboren na 1992)

Het IHC zet de samenwerking met de jongere generaties voort en verdiept zich verder in hoe die generaties het beste aan te spreken zijn. Daartoe heeft het IHC de programmering al breder ingezet, door aansluiting te zoeken bij bestaande evenementen (zoals het Kwaku Festival, Maand van de Geschiedenis, Museumnacht, Vrijheidsmaaltijden), die anders zijn dan alleen de gebruikelijke Indische evenementen. Door de doelgroep meer te betrekken bij en deel uit te laten maken van de programmering (samenwerkingspartners, kartrekkers, e.d.), profileert het IHC zich meer en meer als regisseur en coördinator van activiteiten, die tevens andere organisaties faciliteert.

In 2019 is het IHC wederom medeorganisator van de jaarlijkse Indiëlezing in Amsterdam op of rond 8 maart, de dag waarop de Japanse bezetting van Nederlands-Indië aanving én Internationale Vrouwendag. De lezing is geïnitieerd door 4/5 mei Comité Amsterdam Zuidoost en wordt i.s.m. het IHC georganiseerd.

Resultaat:

- Het IHC vervult een brugfunctie voor Indische organisaties, ter ondersteuning en versterking van elkaar. Het Indische Herinneringscentrum fungeert in de toekomst als pleisterplaats.
- Samen met Indische jongerenorganisaties, aansluiting bij een (nog nader te bepalen) festival.
- 7^e Jaarlijkse Indiëlezing in de Openbare Bibliotheek Amsterdam op of rond 8 maart 2019.

Universiteit van Amsterdam: Leerstoel IHC
Prof. dr. Remco Raben

Onderwijs

Het onderwijs van Raben bestaat jaarlijks uit een derdejaars bachelor keuzevak getiteld 'Kolonie en postkolonie. Indië als ervaring en herinnering'. Daarnaast verzorg Raben een tweedejaars collegereeks Nederlandse geschiedenis, waarin hij in een wekelijks dubbelcollege met een collega de mondiale/koloniale connecties behandelt. Ook geeft hij regelmatig gastcolleges in andere vakken. De genoemde colleges gaan ook de komende jaren door. Daarnaast probeert Raben de Indische letterkunde nog wat prominenter in beeld te brengen in de vorm van seminars en presentaties, ook voor breder publiek. Hiervoor is ook toenadering gezocht tot de hoogleraren die zich met Caraïbische en Zuid-Afrikaanse letterkunde bezighouden.

Onderzoek

De nadruk bij het onderzoek ligt momenteel op een viertal thema's: 1) De dekolonisatie van Indonesië; 2) de koloniale cultuur in Nederland; 3) kenniscultuur in Indonesië; 4) Indische letterkunde van de jaren '30-'60.

In 2019 zal een monografie verschijnen over 'De lange dekolonisatie van Indonesië' – in eerste instantie in het Nederlands. Raben werkt verder aan de artikelenreeks over Indische letterkunde, die hij uiteindelijk wil bundelen. Het project 'Decolonizing knowledge' omvat de organisatie van enkele workshops en conferenties, onder meer in Indonesië. In het kader van dit project zullen de banden met Indonesische onderzoekers en instellingen worden aangehaald. Raben is van plan een promovendus/a te werven op het gebied van de Indische letterkunde.

Publieksactiviteiten

De serie 'Spores of empire' wordt voortgezet en zal uitmonden in een Engelstalige bundel over de Nederlandse koloniale cultuur. Een nieuwe aflevering van de Dag van de Indische herinnering zal worden voorbereid. Raben zal naast zijn adviseurschap voor het IHC, als kernadviseur van het Rijksmuseum optreden voor de tentoonstelling over de dekolonisatie in 2021.

Resultaat:

- Publicatie monografie over 'De lange dekolonisatie van Indonesië' – in het Nederlands.
- Collegereeks aan de UvA, verzorgd door Prof. dr. Remco Raben.
- Tweede editie: Dag van de Indische Herinnering.

3.2 Activiteiten IHC

Door samen te werken met meerdere partijen, is het IHC in staat een breed activiteitenaanbod te realiseren. De activiteiten van het IHC bestaan uit:

1. Herinneren in relatie tot herdenken
2. Educatie en tentoonstellingen
3. Fungeren als (inter)nationaal en centraal kennisloket
4. Ontwikkelen van publieksactiviteiten

3.2.1 Herinneren in relatie tot herdenken

Doel: Het IHC werkt vanuit zijn visie op het verankeren van het verleden in de toekomst aan het levend houden van de herinnering aan de WO II in Nederlands-Indië en de betekenis daarvan in de huidige postkoloniale samenleving

In hoofdstuk 3.1.5. van dit plan is reeds de samenwerking met de Stichting Herdenking 15 Augustus 1945 (Stichting Herdenking) beschreven. Ook deze samenwerking valt onder de activiteiten met betrekking tot 'Herinneren in relatie tot herdenken'.

Daar waar herdenkingsmonumenten een landschap van herinnering vormen, zijn de verschillende Indiëherdenkingen niet los te koppelen van de herinnering aan de WO II in Nederlands-Indië. Het IHC ziet voor zichzelf de taak om desgevraagd, samen met de particulieren of verschillende herdenkingscomités, inhoud te geven aan de herinnering van verschillende thema's uit de WO II in Nederlands-Indië. Het IHC heeft hierin geen leidende rol, maar zal op verzoek van organisaties ondersteuning bieden.

Aanpak:

In 2019 worden meerdere activiteiten rondom 15 augustus georganiseerd. Het IHC staat open voor initiatieven van particulieren en zelfstandigen om invulling te geven aan de herinneringsfunctie en biedt desgevraagd ondersteuning.

Resultaat:

- Het IHC biedt ondersteuning en advies aan particulieren en organisaties op het gebied van de herinnering en herdenking van de WO II in Nederlands-Indië.

3.2.2 Educatie en Tentoonstellingen

Doel: Het IHC is verankerd als kennismakelaar, netwerkorganisatie en plek voor educatie, participatie en onderwijs op het gebied van de (post)koloniale geschiedenis, WO II en erfenis versus actualiteit van Nederlands-Indië

Al ruim 10 jaar lang ontwikkelt het IHC educatief (digitaal) materiaal, educatieve programma's en tentoonstellingen. Het IHC richt de blik actief naar buiten, om zoveel mogelijk mensen te betrekken en bereiken, van jong naar oud. Het IHC is er voor iedereen. Het ontwikkelen van educatief (digitaal) materiaal en het opzetten van projecten buiten de muren van het herinneringscentrum kent dan ook een jarenlange traditie met projecten zoals de *Wereld Express*, *Koloniale Sporen In Mijn Buurt*, *On The Ground Reporter Indonesië*.

Het IHC verbindt verleden, heden en toekomst. Hierbij richt het IHC zich op WO II in Nederlands-Indië en de gevolgen ervan. Deze mondiale onderwerpen worden verbonden met lokale plekken en personen. Actuele thema's (o.a. vrijheid, identiteit, discriminatie), waarmee hedendaagse en historische ontwikkelingen en gebeurtenissen inzichtelijk kunnen worden gemaakt, hebben bij IHC een plek. Het zijn vaak onderwerpen en dilemma's die nu nog steeds herkenbaar zijn. Vraaggericht werken, co-creatie, participatie en multidisciplinair werken staat hierbij centraal.

IHC richt zich vanuit Educatie & Tentoonstellingen op

1. Onderwijs, van primair tot wetenschappelijk onderwijs. Een belangrijke focusgroep zijn docenten in opleiding (Pabo, docentenopleiding Geschiedenis). Er wordt vakoverschrijdend gewerkt: Geschiedenis, (Mondiaal) Burgerschap, Nederlands.
2. Cultuurliefhebbers, individuele bezoeker die geïnteresseerd is in geschiedenis, cultuur en kunst.
3. Gemeenschap, die vanuit familie of gedeelde geschiedenis verbonden zijn met voormalig Nederlands-Indië.

In 2019 zet IHC vanuit Educatie & Tentoonstellingen de 'intensieve samenwerking' met zijn doelgroepen en partnerorganisaties voort.

Programmalijs 'Inclusief' Indië' (werktitel)

'Inclusief Indië' is een programmalijs vanuit Educatie & Tentoonstellingen, opgezet vanuit educatieve én maatschappelijke doelstellingen (educatie & verbinding). Het streven naar meerstemmigheid in en rondom een open en toegankelijk herinneringscentrum is daarbij het uitgangspunt. Samenwerking en co-creatie vormen hiervoor de werkwijze.

De titel verwijst naar de gedeelde geschiedenis van Nederland en Indonesië, dat doorvlochten is met verschillende perspectieven, ervaringen en herinneringen. Bovendien heeft dit verhaal een sterk internationaal karakter. De diversiteit en complexiteit aan verhalen biedt relevante aanknopingspunten voor oriëntatie op de eigen leefomgeving. Hiermee wil het IHC bijdragen aan de zichtbaarheid van Den Haag als internationale stad voor vrede en recht, het mondiale karakter van WO II en de directe gevolgen daarvan in onze huidige samenleving.

Aanpak:

Middels co-creatie, participatie en samenwerking wil het IHC met educatie relevant zijn voor een divers en breed publiek. Met andere woorden: In samenwerking met verschillende doelgroepen en organisaties geeft het IHC invulling aan educatieve programma's en tentoonstellingen om zo een *meerstemmig* verhaal te waarborgen, de geschiedenis een gezicht te geven (*persoonlijke verhalen*) en verschillende generaties (*intergenerationeel*) en plekken (*buurt, stad, land, wereld*) met elkaar te verbinden. Het IHC hoopt daarmee kennis, bewustwording te vergroten, bij te dragen aan persoonlijke vorming (kritisch denken, talentontwikkeling) en onderlinge betrokkenheid.

De programmalijn 'Indië in multiperspectief' speelt in op de behoefte vanuit het onderwijs (o.a. Burgerschap, multiperspectiviteit, omgevingsonderwijs, taalontwikkeling). Docenten (in opleiding) blijven een belangrijk focuspunt. Ook staat het verkennen van verschillende disciplines en technologieën centraal. Daarmee wil het IHC ruimte creëren voor innovatieve werkwijzen en een eigentijdse en passende beeldtaal voor de toekomstige semipermanente museale opstelling en educatieve projecten.

Projecten Educatie & tentoonstellingen 2019

Het IHC maakt deel uit van Museum Sophiahof. De aankomende jaren draagt het IHC er samen met het MHM aan bij dat Museum Sophiahof een publieksvriendelijk, open en relevant museum voor een breed en divers publiek is. Op locatie wordt nieuw educatief aanbod ontwikkeld. Samen werken het IHC en het MHM met name vraaggericht aan nieuwe educatieve programma's en producten, waaronder publieksbegeleidende producten (o.a. audiotours) en interactieve rondleidingen voor jong en oud. Hiervoor worden Freelance museumdocenten inhoudelijk en praktisch getraind op doelgroepgerichte vaardigheden.

IHC richt zich in 2019 op:

Educatie

- **Toolkit Indië in Multiperspectief (digitaal)**
(Voortgezet onderwijs, mbo)

Een online toolkit met les- en bronmateriaal over WO II en dekolonisatie van Nederlands-Indië. De toolkit speelt in op behoefte vanuit het onderwijs om verschillende thema's, kanten en standpunten belichten van deze geschiedenis en dit te plaatsen binnen de actuele context en het concept van *21st century skills*. De toolkit kan vakoverschrijdend worden ingezet (Nederlands, Geschiedenis en Burgerschap) en sluit aan op het onderwijscurriculum.

- **Educatief programma Koloniale Sporen In Mijn Buurt (in de klas, locatie, museum)**

(Voortgezet onderwijs, 1^e generatie)

Er wordt samengewerkt met het Edith Stein College, op loopafstand van het IHC. Tijdens het programma *Koloniale Sporen In Mijn Buurt*, een samenwerking met St. In Mijn Buurt en EducatieStudio, verdiepen de leerlingen zich in geschiedenis en erfenis van Nederlands-Indië in Den Haag tijdens een ontmoeting met een oudere buurtgenoten, geboren in de voormalig kolonie. Leerlingen trainen onderzoeks-, interview- en presentatievaardigheden en zij leren de geschiedenis vanuit verschillende kanten te bekijken. Ze gaan op zoek naar koloniale sporen in hun eigen buurt, door iemand van de eerste generatie daarover te interviewen. Tijdens de eindpresentatie vertellen de leerlingen het gehoorde verhaal terug aan de ouderen.

- **Educatief programma Mensenrechten & Beladen Plekken (digitaal, museum)**

(Middelbaar beroepsonderwijs, mbo)

Het 'nieuwe' vak Burgerschap is volop in ontwikkeling. Samen met Kamp Westerbork, Kamp Vught, Kamp Amersfoort, het Nationaal Holocaust Museum i.o. en het Nationaal Comité 4 en 5 mei, werkt het IHC aan een onderwijsprogramma en digitale leeromgeving voor het mbo-vak Burgerschap. Het programma richt zich op mensenrechten & beladen plekken. De Anne Frank Stichting is nauw als adviseur betrokken. Het Landelijk Steunpunt Gast sprekers WOII-heden verzorgt contacten met overlevenden van WO II die hun ervaringen kunnen delen. Duijf Media-Productions is aangetrokken voor de productie van de digitale les met filmclips. Het IHC werkt nauw samen met studenten en docenten van het vak Burgerschap, richtingen Mode & Uiterlijke Verzorging van ROC Mondriaan Den Haag. IHC en ROC Mondriaan sectie Burgerschap willen toewerken naar een meerjarig partnerschap.

- **Docentendag (museum)**

Voor docenten (in opleiding) wordt een nog nader in te vullen docentendag in Museum Sophiahof georganiseerd.

Tentoonstellingen (tijdelijk en semipermanent)

- **Tentoonstelling Vechten voor vrijheid. De verschillende gezichten van verzet (tijdelijke tentoonstelling)**

In het eerste kwartaal van 2019 wordt de gezamenlijk met het MHM ontwikkelde tijdelijke tentoonstelling geopend, getiteld 'Vechten voor Vrijheid. De Verschillende Gezichten van Verzet'. Dit valt samen met de officiële opening van 'Museum Sophiahof. Van Indië tot nu'. 'Vechten voor Vrijheid' en is een tentoonstelling in het kader van het

Themajaar Verzet (van Platform WO II en SMH 40-45). Vanwege de vertraagde verbouwing van Museum Sophiahof is de aanvankelijke opening in 2018 uitgesteld. Voor deze tentoonstelling is aan het IHC een projectsubsidie verstrekt via SMH 40-45. Het IHC draagt tevens bij uit eigen middelen. Het MHM draagt financieel bij uit een projectsubsidie van VWS.

- **Vernieuwde semipermanente tentoonstelling samen met het MHM**

Het IHC en het MHM geven samen invulling aan de nieuwe semipermanente tentoonstelling, die de tijdelijke tentoonstelling over verzet zal opvolgen. De ontwikkeling hiervan start in 2019.

- **2020, Indië Den Haag (in het kader van 75 jaar Vrijheid)**

Vorbereiding drieluik expositie en programmering in samenwerking met Museon en Haags Historisch Museum.

In het jaar 2020 is het 75 jaar geleden dat WO II ten einde kwam en de Verenigde Naties werd opgericht. Dit wordt in de VN-stad Den Haag uitgebreid gevierd. In het project wordt gewerkt aan een drieluik tentoonstelling en publieksprogrammering 'Indië-Den Haag 2020' (werktitel) zowel binnen als buiten de muren van de instellingen. In de stad zal een gezamenlijke identiteit zichtbaar worden. Centraal staan thema's zoals vrijheid in relatie tot de ervaringen van de Indische gemeenschap in de periode van WO II en de dekolonisatie. Museon richt zich daarbij op de Japanse bezetting, het IHC op de repatriëring, en het Haags Historisch Museum op de aankomst en integratie.

- **LIFEs meets the Netherlands (op locatie)**

2019: Jakarta: past, present & future. Samenwerking met Salihara Jakarta en Dutch Culture: co-creatie by young professional artists (NL-ID)

Het IHC en Komunitas Salihara Jakarta, een internationaal en multidisciplinair kunstencentrum werkt samen tijdens het Literature & Ideas Festival (LIFEs) 2019, waarin het thema *Personal History, National History* centraal staat. Het Festival maakt deel uit van Jakarta 2019: *past, present & future*, georganiseerd en gefinancierd door Dutch Culture | Centre for International Cooperation, in samenwerking met verschillende Nederlandse en Indonesische partners. Centraal staat middels co-creaties en multidisciplinaire projecten nieuwe interpretaties en dialoog stimuleren over het gedeelde verleden, heden en toekomst van Nederland en Indonesië. In november 2018 is deze thematiek uitgewerkt tijdens workshops in Nederland. De resultaten van de samenwerking tussen verschillende jonge theater- en filmmakers, schrijvers, uit Nederland en Indonesië zullen te zien zijn tijdens LIFEs in Jakarta en Indonesia Now in Nederland in 2019. Dit sluit aan bij het creëren van een nieuwe beeldtaal in Museum Sophiahof.

3.2.3 Kennisloket en online media: Nieuwe corporate website

Doel: Met zijn online media is het IHC hét (inter)nationale en centrale kennisloket voor alle zaken aangaande Nederlands-Indië in relatie tot de WO II vanaf begin 1900.

Aanpak:

Jongeren en volwassenen zijn gewend om een groot deel van hun informatie online te vinden. Het IHC anticipeert hierop door de online informatie steeds te vernieuwen en te verbeteren. In 2018 heeft het IHC het bereik wederom vergroot via online media.

Met de transitie van het IHC naar Den Haag, is het IHC in 2018 gestart, met de bouw van een nieuwe corporate website. De nieuwe site, die begin 2019 online gaat, voldoet dan aan de vereisten van deze tijd.

Het webportaal *Indië in Oorlog*, dat technisch is ondergebracht bij Netwerk Oorlogsbronnen, is nu zichtbaar via de corporate website, waardoor het gezamenlijk in de markt wordt gezet en extra onder de aandacht gebracht bij het publiek als waardevolle bron voor het zoeken naar informatie over de WO II in Nederlands-Indië. De website en social media van het IHC worden actief bezocht en er vindt veel interactie plaats met de 2^e tot en met de 4^e generatie via de social media. In feite wordt het IHC steeds interactiever.

Sinds 2015 ontsluit het IHC de interviewserie 'Verhalen van Indië' (voorheen 'Herinneringen aan Indië'). De volledige interviews zijn gedeeltelijk ontsloten bij DANS, zodat zij permanent beschikbaar blijven. Dit wordt voortdurend uitgebreid. De interviews komen zo ten dienste van wetenschappelijk onderzoek. De samenvattingen op 'Indië in Oorlog' zijn ongekend populair. Deze collectie wordt steeds verder uitgebreid.

Verder zijn steeds meer mensen betrokken bij het werk en de doelen van het IHC via digitale media. Facebook, Twitter, Instagram en de corporate website van het IHC vormen een onmisbaar deel van de voorlichting aan een breed publiek. Het IHC heeft blijvend aandacht voor het vergroten van de reikwijdte van de digitale media. In 2019 wordt de doelgroepencommunicatie ingezet als krachtig middel om nog beter de verschillende doelgroepen en generaties aan te spreken in hun eigen taal.

Resultaat:

- Nieuwe corporate website *IndischHerinneringscentrum.nl*
- Het webportaal wordt nu via de corporate site actief onder de aandacht gebracht bij de doelgroepen van het IHC én via de communicatiekanalen van het IHC: nieuwsbrief, Facebook, Twitter, Instagram en meer specifiek kanalen richting het onderwijs.
- De bekendheid en het gebruik van 'Indië in Oorlog' en '30 dagen op zee' als kenniscentra voor leerlingen en docenten in het primair, voortgezet en hoger onderwijs is in 2019 vergroot.
- De verschillende digitale communicatiekanalen van het IHC worden gericht ingezet voor de verschillende doelgroepen.
- Een gemiddelde groei van 10 % van het bezoek aan 'Indië in Oorlog', de websites, volgers op Facebook, Instagram en Twitter.

3.2.4 Programmering

Doel: Het IHC staat inmiddels bekend als nationale organisatie die zelfstandig of in samenwerking met andere organisaties - op verschillende locaties in Nederland - met regelmaat goed bezochte programma's organiseert over onderwerpen die betrekking hebben op WOII in Nederlands-Indië en de betekenis daarvan nu.

Het IHC ontwikkelt en organiseert inhoudelijke programma's zoals debatten, lezingen en seminars, die aansluiten op thema's met betrekking tot de WO II in Nederlands-Indië, de gevolgen ervan en (actuele) thematiek tegen de achtergrond van deze geschiedenis. In de programmering maakt het IHC *cross-overs* tussen diverse disciplines als kunst, wetenschap, literatuur, *spoken word*, theater en film.

Het IHC geeft via programmering op eigentijdse wijze betekenis aan gedeelde koloniale geschiedenis en houdt zo de herinnering springlevend en actueel.

- Het IHC ontwikkelt zelf programmaformats zoals Gepeperd Verleden: een verdiepende programmareeks waar kritisch wordt gereflecteerd op het koloniale verleden en de betekenis daarvan nu in onze postkoloniale samenleving. Het IHC staat hiermee ook middenin de actualiteit. Het IHC ontwikkelt ook programmaformats in samenwerking met andere organisaties, zoals Café Riboet i.s.m. Riboet Verhalenkunst en de Indische Salons i.s.m. Stichting Herdenking.
- Het IHC sluit aan bij bestaande landelijke initiatieven met als doel elkaar te versterken, zoals de Vrijheidsmaaltijden op 5 mei samen met het 4 en 5 mei comité Amsterdam. IHC werkt actief samen met organisaties als het Scheepvaartmuseum, TTF, Tropenmuseum, Museum Volkenkunde en het Haags Historisch Museum, maar ook met jonge kunstenaars, bloggers, film- en theatermakers enz. Vanuit actuele thema's als migratie, vrijheid, discriminatie etc., legt het IHC verbinding met de Indische geschiedenis. Zo vergroot en verbreedt het IHC haar doelgroep en bereik door de onderbelichte geschiedenis naar een breder/ander publiek te brengen en deze te verbinden aan de meer bekende geschiedenis en actuele thematiek.
- Het IHC werkt in de kern van haar programmering veel vanuit *oral history/petite histoire* en slaat een brug tussen feitelijke historische gebeurtenissen en de persoonlijke verhalen van mensen die hieraan verbonden zijn. Dit geeft de geschiedenis een gezicht, maakt het invoelbaar en zo kunnen we die overdragen. Het IHC biedt o.a. met de populaire Indische Salons een podium voor de Indische *community* en verzamelen (onderbelichte) verhalen die een wezenlijk onderdeel vormen van de gedeelde geschiedenis. Op deze manier biedt het IHC een podium voor niet vertelde én nieuwe verhalen en bouwt daarmee continu aan haar Verhalencollectie die betekenis geeft aan de geschiedenis.

Samenvattend, wil het IHC met de eigentijdse programmering:

- Zich als *nationaal* herinneringscentrum van de WO II profileren als actieve speler in het veld en zichtbaarheid te vergroten
- Een breed en divers publiek bereiken door o.a. samenwerkingen aan te gaan met organisaties en initiatieven die een ander publiek aantrekken. Dit met als doel elkaar te versterken én een nieuw publiek te betrekken bij de geschiedenis.
- De koloniale geschiedenis verbinden aan actuele (postkoloniale) thema's en recente ontwikkelingen op gebied van historisch onderzoek
- Aanzet geven tot nieuwe verhalen en kritische (zelf)reflectie op dit verleden en middenin maatschappelijke debatten staan.
- Vanuit een multidisciplinaire aanpak originele verbindingen maken en diverse samenwerkingsvormen verkennen
- Direct in verbinding staan met de Indische *community*
- *Petite histoire/ oral history /storytelling* inzetten als grondpijler van programmering
- Een podium bieden voor mensen die op een eigen wijze invulling en betekenis geven aan de Indische (familie)geschiedenis
- Een podium bieden voor onderbelichte én nieuwe verhalen
- Jongere generaties motiveren zich te verdiepen in hun eigen *roots* en (familie)geschiedenis

Het jaar 2020: 75 jaar Vrijheid

De verhalen van toen en hun betekenis in het nu, geven de belangrijke geschiedenis van de 'repatriëring' een gezicht. Zij worden tastbaar gemaakt en samen dragen zij bij aan landelijke bekendheid en vergroot bewustzijn van de gevolgen van de WO II in het Koninkrijk der Nederlanden en de impact in onze huidige samenleving (75 jaar vrijheid in 2020). Samen met het Nationaal Comité en Stichting Herdenking zal worden verkend in hoeverre bepaalde onderdelen van het meerjarenprogramma van het IHC kunnen worden afgestemd op het nationale, landelijke project '75 Jaar Vrijheid', dat ruimhartig door het vfonds wordt ondersteund.

Meerjarenprogramma 350.000 mensen kwamen overzee

Het IHC heeft i.s.m. Partizan Publiek het meerjarenprogramma '350.000 mensen kwamen overzee' ontwikkeld. Hierbij staat de overtocht centraal van honderdduizenden mensen uit voormalig Nederlands-Indië naar Nederland als een van de gevolgen van de WO II. Het IHC werkt in overeenstemming met haar missie en visie en die van het vfonds toe naar een meer gelaagde en inhoudelijk sterke programmering die drie doelgroepen bedient: ruwweg de (gelaagde) Indische gemeenschap³, het algemene publiek en het

³ Met 'gelaagde Indische gemeenschap' bedoelen we het gegeven dat de Indische gemeenschap in de kern heterogeen en zeer gemêleerd is. Dit uitgangspunt loopt als een rode draad door alle programmering heen.

onderwijs. Dit met als doel deze geschiedenis voor een breed en divers publiek onder de aandacht te brengen, betekenis te geven, te verbinden aan (actuele) thema's waarmee IHC raakvlakken deelt.

Centrale vragen in het programma

Wie zijn de 350.000 mensen die met de boot (of vliegtuig) naar Nederland kwamen? Wie kwam waarom, met welke oorlogservaringen, en wie ging waarheen? Hoe is het hen vergaan, hoe vergaat het de nazaten van deze groep en de diaspora overzee? Hoe heeft deze belangrijke (migratie)geschiedenis onze huidige maatschappij gevormd?

Context: 1945 - 1968

In deze periode verlieten circa 350.000 personen Nederlands-Indië/Indonesië en kwamen naar Nederland. Het precieze aantal is niet helemaal duidelijk, maar in de literatuur lijkt er consensus te zijn over deze schatting. Van deze 'repatrianten' reisden er bijna 50.000 in een vroeger of later stadium door, naar bijvoorbeeld de Verenigde Staten of Canada. Het gaat om een zeer gemêleerde groep migranten, met verschillende achtergronden, sociaaleconomische statussen en motieven. In diverse golven kwamen mensen naar Nederland. Het merendeel kwam per schip, maar velen kwamen in later stadium met het vliegtuig of zelfs deels met de trein. Het is bovendien problematisch om deze groep te generaliseren: vaak gebruikt men de term Indische-Nederlander, de groep migranten is zodanig heterogeen dat deze term de lading niet volledig dekt.

In het programma wordt recht gedaan aan de complexiteit van de verschillende groepen 'repatrianten' en hun verhaal. De complexiteit is hierin juist ook een kracht: het belicht het gegeven dat elk mens een eigen verhaal heeft en daagt uit altijd kritisch te blijven als er (generaliserend) over groepen mensen wordt gesproken. Met '350.000 mensen kwamen overzee' willen we bijdragen aan bewustwording over de gevolgen van oorlog en hoe deze tot op dag van vandaag op onze maatschappij van invloed zijn.

Nieuw is dat we onze activiteiten zoveel als mogelijk willen samenbrengen onder één redactionele paraplu, met de titel '350.000 mensen kwamen overzee.' Dit doen we om drie redenen:

- In de eerste plaats omdat het Kenniscentrum Repatriëring – *30 dagen op Zee* de komende jaren nog veel meer informatie gaat ontsluiten over de mensen die na de WO II per schip naar Nederland (terug) keerden. Al die 350.000 mensen droegen verhalen over de oorlog bij zich. Het nieuwe kenniscentrum is dé plek waar nazaten, onderzoekers en geïnteresseerden informatie kunnen vinden. Dit centrum wordt een essentieel onderdeel van de huidige locatie van het IHC in Den Haag.
- In de tweede plaats kiezen we voor deze paraplu omdat het een inhoudelijk verband geeft tussen de diverse activiteiten en programma's: het zorgt voor samenhang en samenwerking tussen de verschillende onderdelen.
- In de derde plaats omdat deze aanpak focus geeft in de communicatie. In 2020 willen we een grootschalige (media)campagne organiseren waarin we die '350.000 mensen' een gezicht geven. In 2018 en 2019 werken we naar die campagne toe. Centraal staat de 'repatriëring' als één van de belangrijke gevolgen van de WO II en de verhalen die hieraan verbonden zijn (Café Riboet, Huizen van Aankomst, Indische Salons) en de zichtbare én onzichtbare sporen daarvan nu in onze huidige maatschappij (Gepeperd Verleden).

Agenda 2019

Het IHC organiseert in 2019 een aantal reeds geplande activiteiten. Daarnaast houdt het IHC bewust ruimte open voor het organiseren van activiteiten in die inspelen op de actualiteit. Dat gebeurt in de loop van het jaar.

In 2019 worden onder andere de volgende activiteiten georganiseerd.

- **Indiëlezing 2019**

Op zondag 10 maart 2019 wordt de achtste jaarlijkse Indiëlezing georganiseerd in de Openbare Bibliotheek in Amsterdam. Het IHC is medeorganisator.

- **Indische Salons**

In 2019 zullen er wederom Indische Salons georganiseerd worden. Indische Salons zijn bijeenkomsten gekoppeld aan een Indisch thema dat aansluit op de kerntaken van het IHC. Indische Salons zijn er in diverse vormen: het kan een samenwerking zijn tussen het IHC en een (Indische) organisatie, of het IHC organiseert het zelfstandig. Ook zijn er Salons waarbij een (Indische) organisatie of individu de organiserende partij is en het IHC hoofdzakelijk ondersteunt

- **Gepeperd Verleden**

In navolging van 2018, organiseert het IHC ook in 2019 verdiepende programma's onder de titel *Gepeperd Verleden*

- **Dag van de Indische Herinnering, september 2019**

Inhoudelijk programma gerelateerd aan de bijzondere leerstoel van het IHC.

- **Nationale Indiëherdenking 2019**

Het IHC en Stichting Herdenking werken ook in 2019 samen aan het Inhoudelijke programma van de nationale Indiëherdenking in Den Haag.

- **Vriendendagen van het IHC**

Het IHC organiseert jaarlijks twee speciale dagen voor de vrienden en vrijwilligers van het IHC. Op deze dag kunnen de 'ambassadeurs' van het IHC elkaar ontmoeten en herinneringen met elkaar delen. Ook worden vrienden uitgenodigd om mee te denken over de activiteiten en werkzaamheden van het IHC.

4. Project 'IHC/Sophiahof'

Het jaar 2018 stond voor IHC/Sophiahof vooral in het teken van de ontwikkeling van de plannen voor en de verbouwing van 'Museum Sophiahof. Van Indië tot Nu' en de financiering daarvan. Zowel bestuursleden als de directeur van het IHC hebben zich intensief ingespannen om het beheer en het behoud van het pand aan de Sophialaan 10 goed in te richten en de plannen voor de verbouwing verder uit te werken als ook de vergunningaanvraag voor de verbouwing gerealiseerd te krijgen. De zware effort hiervoor ging ten koste van de inspanningen voor de IHC-organisatie.

Ten behoeve van het beheer en behoud van de Sophiahof is door het ministerie van VWS een projectsubsidie verleend tot eind 2019.

IHC-Sophiahof werkt samen met de partners van de collectieve erkenning hard aan de voorbereiding, ontwikkeling en verbouw van Museum Sophiahof. Het door het MHM en IHC(-Sophiahof) opgestelde projectplan voor de verbouwing is in september 2018 ingediend bij het ministerie van VWS en het vfonds op basis van eerdere toezeggingen in het kader van de collectieve erkenning. Het vfonds heeft aangegeven de ontwikkeling van de 'pleisterplaats' (met het IHC als belangrijke pijler) substantieel te willen ondersteunen. Daarnaast zal zeker ook aanvullende financiering gezocht worden. Bij het schrijven van dit plan was er nog geen uitsluitel over de financiering.

Naar verwachting zal de officiële opening in het eerste kwartaal van 2019 plaatsvinden.

Medewerkers in dienst van IHC-Sophiahof:

- Facilitair Manager/Controller (0,6 fte - collectieve erkenning)
- Huismeester (1 fte - collectieve erkenning)
- Event manager (0,6 fte – collectieve erkenning)
- Medewerker PR/Communicatie (zzp-basis/gem. 12 uur per week – collectieve erkenning)

Toelichting: Deze medewerkers worden bekostigd uit de projectsubsidie t.b.v. 'Beheer en Behoud Sophialaan 10', de 'Pleisterplaats' uit de collectieve erkenning vanuit het ministerie van VWS.

De salaris- en financiële administratie van IHC-Sophiahof wordt uitgevoerd door VOS administratiekantoor.

In het vierde kwartaal van 2018 wordt een rapport opgeleverd met een advies over hoe het beheer van het pand Sophialaan 10, het beste georganiseerd kan worden. Naar verwachting draagt IHC-Sophiahof in de loop van 2019 zijn taken als beheerder van het pand Museum Sophiahof over aan een nieuwe entiteit. Hiermee wordt een heldere scheiding gemaakt tussen de taken en verantwoordelijkheden van het IHC en die van IHC-Sophiahof.